

FEHÉRMEGYEI NAPOS

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

TELEFON 206.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Feladós szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Az új „Phoebus” szerződés tervezetéről.

Városszerte rendkívül érdeklődés kísér a villanygyármegváltásának, vagy meg nem váltásának kérdését. A nagyközönség éveken át abban az irányban érlelte a meggyőződését, hogy a telepet meg kell váltani a város javára. Maguk a szakértők, pénzemberek, városi hatóságok hangolták a közönséget a megváltás előkészületeire. Aztán a kulisszák mögül új hangok ütődtek ki: a bizottság nem tartja ajánlatosnak.

Ezzel szemben egy igen súlyos helyről, szakértő tollából kaptuk a következő cikket, amely az ez idő szerinti hivatalos véleménnyel szemben leghatározotabban a megváltás mellett foglal állást. Mindenki meggyőződhetik róla, hogy a cikkíró ismeri az ügy minden csínját-bínját és alapos tudással szól hozzá.

Győzzön a jobb! s mindenek felett a város érdeke. Ezért adjuk közre sorait, melyeket ajánlván a közönség szíves figyelmébe.

A villanytelep megváltása tárgyában két egymással homlok egyenest ellenkező szakvélemény adatott be a városi tanácshoz. Az egyik a legkülönbözőbb alapokon és eszközökkel a vállalat kezeletét tartja egyedül üdvözítőnek, a másik sorra cáfolván az előbbi szakvélemény számbeli és ténybeli adatait, az ellenkező következtetésre jut. Négy hónap óta stagnál ez az ügy és ez idő alatt a városi tanács nem foglalkozhatván még ezzel a nagy horderejű kérdéssel, a nagy közönséget bizonyos érthető nyugtalanság fogta el. Jogosan izgatta az a kérdés, mi lesz a villanyteleppel — megváltjuk-e, nem-e, megjavul-e, a jövőben az áramszolgáltatás, vagy a jövőben is ki leszünk szolgáltatva egy kalmár szemléltetve vezető vállalat kegyelmének.

Egy-egy gyér újsághír közben napvilágot látott, amely tárgyalásokról tudott, a melyet a műszaki bizottság a város megbízásából folytat a „Phoebussal”. Ennek eredményeképp megjelent az egyik helybéli lap társnak hasábjain az új szerződés tervezete. Ez azonban még távolról sem jelenti azt, hogy a megváltás eszméje el van vetve.

Sőt ellenkezőleg. Ismerve a közfelfogást, ismerve a város illetékes bizottsági tagjainak véleményét, joggal állapítjuk meg, hogy ezer és egy ok van, sőt ma még sokkal több is — a megváltásra.

Ha látjuk azt, hogy a város vezető férfiai mily lelkes buzgalommal kutatnak új jövedelmi források után, ha látjuk, hogy minden jelentéktelen és csekély jövedelmet jelentő adóalap után is két kézzel nyulnak és ha tudjuk azt, hogy a háboru után a közterhek csak újból emelkedni fognak, állam, város és társadalomra újabb és költséges feladatok fognak hárulni, nem tudjuk elhinni, hogy a villanytelepről a közönség újabb megterhelhetése nélkül — várható legalább 50-60.000 kor. évi jövedelemről a város oly könnyen le tudjon mondani!

De az új szerződés tervezet maga is csak újabb okot szolgáltat a megváltásra. Egyáltalán nem képez haladást a multtal szemben, hanem ellenkezőleg — még csak nem is egyértelmű az eddigivel, hanem határozottan visszaesés.

Nézzük az új szerződés leglényegesebb rendelkezéseit — és akkor világosan látni fogjuk — a horribilis különbséget.

A kuria döntvénye által a város a Phoebussal szemben újabbán azt a jogelőnyt nyerte, hogy két évi előleges felmondás után a szerződés bármikor felbontható és a telep megváltható.

Ezt a fontos és értékes jogot az új szerződés feladja és ezért a város semmi néven nevezendő ellenértékét nem kap. Jövőben a telep csak két fix időpontban juthat a város tulajdonába: 1932. február 1-én avagy tíz évvel utóbb. A megváltási összeget ellenben — tízenegy hónapi idő eltulodástól eltekintve, az eddiginek 50 százaléka, illetőleg 100 százaléka felemeli. Ugyanis 1933. január 1. ével a régi szerződés szerint a telep a város tulajdonába juthat a magánvilágításból befolyó áram bevételére egy évi átlagának kétszereséért. Az új szerződés ezt ennek háromszorosára emeli fel, a mi a legminimálisabb számítással is a városra 500.000 kor. beváltási többlet összeget jelent. A régi szerződés szerint a telep a város által 1943. január 1-én a fenti bevételek egy évi átlagért megváltható! Az új szerződés ezt is 11 hónappal korábbra és az összeget az eddiginek kétszeresére teszi. A mi legalább 600.000 korona többletet jelent. A beváltási össze-

geknek felemelése azon az aljogcímen történik, hogy az új szerződés kötések a vállalat a telepbe lényeges befektetéseket eszközöl, a melyek a megváltásig nem amortizálhatók. Ezzel szemben bizonyos, hogy a Phoebus egy fillért sem fog feleslegesen beruházni, hanem csupán és egyedül azt, a mit az új jól felfogott érdeke is diktál, tökélesíteni gépi berendezéseit, és gazdaságosabbá fogja tenni üzemét. Fokozni fogja a telep termelői képességét, de ez az üzlet hozamának fokozása, a kiadások csökkentésére — saját érdekében is fekszik és az eddig szerződéses alapon is követelhető.

A tervezet továbbá — a vállalat bővítési kötelezettségét — tulságos technikai meghatározással oly szokatlanul liberálisan állapítja meg, hogy annak alapján a Phoebus jövőben a telep bővítésére kötelezhető nem lesz, csak kegyelemre ki leszünk szolgáltatva a vállalatnak. Csupán akkor fog bővíteni, amikor fiskális szempontok saját érdekében azt szükségesnek teszik.

Tehát az üzemi viszonyoknak megfelelően a város fogja a megváltási ciklusok elején. De nem fog és nem lesz arra kötelezhető a megváltási időpontok előtt 5-6 évvel. Ezt ugyan eddig sem tette meg, azonban az eddigi szerződés alapján arra kötelezhető volt és a város magát a megváltásnál ennek elmaradásáért kártalaníthatta, a jövőben ez nem történhetik meg. Láttuk tehát, hogy éppen azok a kikötések, a melyek a régebbi szerződésben a városra elég előnyösek voltak és a Phoebusnak elég jelentékeny terheket jelentettek — az utóbbi javára megváltoztatni tervezik.

A város jelentékeny jogokat adna fel, súlyosabb újabb terheket vállalna és ezzel szemben csupán jelentéktelen, komolyan számba alig jöhető előnyöket szerezne meg.

Ezen új előnyöck volnának: a) ingyen kap a város teljes felszereléssel és fenntartással hat új féléjeli félvattos (iv) lámpát és 30 új féléjeli izzólámpát;

b) a városi részesedés 200000 kor. évi magánvilágítási áram bevételén túl 50000 koronánként fokozatosan 1-2 százalékkal felemeltetnék egészen 7 százalékg, ami ez időszert kerekben 240000 kor. évi bevétel után csupán 1200 korona többletet jelent;

c) 2 százalékos új részesedés lenne a motorikus magánáram bevétel után, ezidőszert ez

mintegy 15000 kor. összeg után évenként 300 koronát tesz ki és az eddig szerzett tapasztalatok feljogosítanak arra a feltevésre, hogy a jövőben sem fog jelentékenyen emelkedni, egyrészt azért, mert ezt nagybőrára csak a kisiparosság használja és használhatja, másrészt az áram egységára itt némileg leszállítatván, még tömegesebb használat esetén sem jelent nagyobb haszonrészesedést.

A motorikus áram ára is némileg mérsékelteketik, 3-ról 2 5 fillérre és még további kedvezmények is kaphatók lesznek. Ez sem jelent azonban nagyobb mérvű közvetett vagy közvetlen hasznot a városra, egyrészt a nagyobb fogyasztók eddig is 2 5 fillért, vagy ennél kisebb fizettek, másrészt a kis fogyasztóknál ez csak néhány koronányi megtakarítást tesz ki. Ellenben más városokban ez lényegesen olcsóbb, pl. Ujpesten, itt az alapár 2 fillér és engedménnyel leszáll 1 2-ig.

d) a jövőben a Phoebus vállalja a közvilágítási lámpák fenntartását, de ez is évenként mintegy 700-800 koronányi megtakarítást jelent csupán;

e) a városi épületekben a világítási áram díja 100 000 hektowattal felül leszállították 4 fillérről 3 5 fillérre, a mi ezidőszert mintegy 200 000 hektowatt fogyasztásnál 500 koronát tesz ki. Ezzel szemben más városokban — a város lévén a legnagyobb fogyasztó — Fehérvár városa is különböző címen több mint 78000 koronát fizet évenként villanyáramot — ez a díj a magánvilágítási áram egységárával legalább 50 százalékkal alacsonyabb. Ujpesten — szintén a Phoebus telepe — ez 300 éges órraig 3 fillér, azontul fokozatosan leszáll 1 25-ig.

Ha az összelőnyöket pénzértékben kifejezzük, ez alig tesz ki 3500 koronát évenként. És ilyen csekélységekkel gondolják a város vezetőinek szemét kiszűrni. Ezzel szemfényvesztésnél egyéneket nem tekinthetjük. De részen leszünk. Ébernek örködni fogunk a város érdekei felett. Ez az új szerződés tervezet is csak újabb és igen hathatós ok a telep megváltása mellett. Megváltás jöjjön el mielőbb a te országod!

— Emlékeztető. A m. kir. operaház tagjainak közreműködésével rendezendő opera előadás holnap este 8 órakor lesz megtartva a városi színházban. Jegyek Krausz Verona tőzsdéjében válthatók.

AZ APOLLÓ SZÍNHÁZBAN

Szombaton és vasárnap, április 29 és 30 án KERÜL BEMUTATÓRA

HARRY PIEL MESTERMŰVE
Az elektromos ember.

a 2000-ik évben. Fantasztikus történet.

Gyönyörű
fotografiák!
Félülmulhatatlan
rendezés!

Háboru.

Amerika.
Az amerikai válság, Németországának Amerikával való konfliktusa példátlan erőfeszítést ró a diplomáciára, amely talán a háboru kitörése óta sem állott olyan óriási nehéz feladat előtt, mint most. Annak a hosszú tanulmányozásnak, amelyet Gerárd berlini amerikai nagykövet a birodalmi kancellárral folytatott, talán lehet némi eredménye. A nagykövet tegnap hosszú táviratot küldött Washingtonba, az amerikai külügyminiszternek, akivel tudatta, hogy a német kormány hajlandó bizonyos koncessziókra, de úgy ez engedelmények, mint azok átnyújtási formája olyan kell, hogy legyen, hogy a győzelmes német nemzet érdekenyisége jogosan kiemeltessék. Hogy mi ez az engedelmény, azt pontosan tudni nem lehet. Egyes kirek szerint Németország fölajánlotta, hogy a tengeri háboru kérdésében döntő bíróság véleményét kérjék ki, még pedig a hágai egyezmény cikkelyeinek alapján. Hogy ez lehetséges-e, nagy kérdés ma, amikor az összes hatalmak háboruban állanak, az egyetlen hatalom, amely még nem hadviselő fél, Amerika pedig maga sem tudja, hogy tizenegy napon belül részese, vagy pedig szemlélője lesz a háborúnak.

Olasz harctér.
A doberdói fensik délnyugati szegélyén ismét heves harcok fejlődtek. Seltől keletre az ellenségnek nagyobb arcvonal szélességben sikerült állásainkba behatolnia, de amikor támadását folytatni akarta, csapataink ellentámadásba fogtak és az ellenséget régebbi árkaiba üzték vissza. Majd elkecsereedett kéztűsában ezekből is kikergettek. E szerint itt is összes állásaink birtokunkban vannak. Százharminc olaszt elfogtunk.

A tüzérségi tűz a tengermel-leki arcvonal számos pontján igen élénk volt.

A karinthiai arcvonalon a harci tevékenység csekély volt. A Col di Lanán nehéz mozsaraink a tüzelést folytatták. Az ellenség tüzérség tevékenysége csökkent. A Sugana-szakaszon az olaszok Voito és Roncegno közti összes állásait kiürítették, amelyekben sok hadianyagot találtak és Roncegno-ba vonultak vissza.

szívűségre, arra a nemes gondolkodásra, amelyben Csákváron a grófi család bőkezűségéből részükk volt.

A sebesültek ápolásával gróf Eszterházy Miklós Mórinc és leányai Mária és Valentin vezetése mellett dr. Grasser Józsefné, Hennevez Kamilla, Wolff Ida, Balog Boldizsárné, Deaky Ilona, Nadhera Irma, Czermann Irma, Körmendy Róza, Knapp Irma, és három irgalmas nővér foglalkoztak, akik a női gyengédség és az emberbaráti érzés egész melegségét felhasználták hivatásuk odaadó és lelkiismeretes betöltésére.

Fejérvármegye hadikórházai.

Bodajkon

Grünfeld Jakab nagybirtokos a fürdőház mellett levő lakásokban négy szobát adott át kórháznak és szerelt föl mindennel. A kórház 95 sebesült katonát ápol 3685 napon a főtartó jószívűségéből, mert Grünfeld Jakab az összes kiadásokat a kincstári illetéki igénybevétele nélkül sajátjából fődözte.

A kórház 1915. július 1-ig működött, mert orvoshiány miatt meg kellett szűnnie. A nemesszívű emberbarát ekkor 200000 koronás alapítványt tett a hadiárvák segélyezésére. Ez a nemes elhatározás önmagában hordja az elismerő jutalmat és nagyra teszi Grünfeld Jakab nevét az emberbaráti érzés nagyságával a jótékonyág történetében.

Fehérvárcsurgón

gróf Károlyi József bőkezűsége létesített és ingyen tartott főnn 40 ágas kórházat, amelynek forgalma 1915-ben 253 sebesült volt 9461 ápolási nappal. A mintaszere-ri felszerelt kórház ápolónői tisztjét Schick Emilné, özv. Koller Mihályné, Schick Anna és Bayer Klára apácafőnöknő látták el.

Csákváron

gróf Esterházy Miklós Mórinc az általa fenntartott, modern higiénikus kívánságnak megfelelő kórházat teljesen és megtérítés nélkül a katonái kincstár rendelkezésére bocsátotta. A 60 ágas kórház 1915-ben 311 sebesültet látott el 19649 ápolási napon és ezek a katonák hálaival fognak visszaemlékezni arra a határtalan jó-

Mórion

a helyi Vörös Kereszt két kórházat állított föl, — egyet a katolikus körök kórház céljaira kiváloan alkalmas helyiségeiben, egyet pedig az özv. báró Lutzszinsky Henrikné által nagylelkűségéből átengedett épületben. Az első kórháznak 30, az utóbbinak 35 ágya volt és a felszereléseket a helyi társadalom jószívűsége szolgáltatta.

A két kórház mellett azonkívül gróf Lamberg Henrik 8, báró Trauttenberg Frigyes 6, a Kapucinus zárda 4, Fleischer Gusztáv 2, Pentz Lajos 2, Steiner Márta 1 és Velegen Grünfeld Pál 6 sebesültnek állandó és ingyenes ellátására vállalkoztak és így nagy összeggel szolgálták a jótékonyág ügyét. Az önként felajánlott ágyakon 3484 volt az ápolási nap, még pedig a főtebb

TÁRCA.

A sorsjegy.

Odakünn sirt a szél...
Benn épen most hangzottak el egy fájó dal utolsó akordjai. A vendégek először egyenként, majd csoportosan figyelték ott Andor Krisztófné termét. Végül csak ketten maradtak a szalóban: a háziasszony és leánya.

Utóbbi a zongora előtt ült. A lámpák sorra kialudtak, csak két gyertya árasztá halvány fényét a fiatal hölgy alakjára s vetette annak szoborszerű természet óriási arányokban az embernagyságu tükrökkel borított falra. Mozdulatlan tekintett maga elé. Két keze öleiben pihent. Arca meregő fájdalomról tanuskodott.

Anyja a háttérben ereszkedett le egy pillanatra egy székre. O is hallgatott. Akárcsak mindketten féltek volna megtörni az ünnepi csendet.

Végre mégis Andorné vette föl a szót.

— Megint újra vége egy izgalmas estének. Nemde, Dóra jól mulattál?

A megszólitott névnek hallatára összereszt. Pillanattal gondolkodott s azután, mintha egészen elvesztette volna a fonalat, hirtelen azt kérdé:

— De miért is ez estélyek, anyám?

— Miért, miért? válaszolt Andorné csodálkozva, — éretted vannak azok, gyermekem.

— Érettem? Nem, anyám, az nem lehet. Hiszen kínos rám nézve mindmeggannyi.

— És ha mégis?
— Ugy nem értem.

Szünet állott be.
Andorné mintha küzdött volna önmagával. Egész lénye egy nemérőlt tanuskodott a határozatlanságnak. Réveteget tekintete majd leányára tapadt, majd meg a szalóban kalandozott körül.

De végre határozott.
— Leányom, — szólalt meg ünnepélyesen, — kérdőre vontál, felelni tartozom.

A fiatal hölgy a félelem kínos kíváncsiságával szegte anyjára két szemét. Az az ünnepélyes

hang megborzongatta. De nyugodtan várta, mi következik.

— Felelni tartozom, — folytató az anya, — jogod van a jövődet ismetned. Ha szomorú dolgokat hallanál, jusson eszedbe, hogy Andor-sziv dobog kebledben. Az Andorok mindig farkaszemet tudtak nézni-jó és balsorssal egyaránt.

Rövid szünetet tartott e bevezetés után s azután újból folytatta:

— Atyád épen egy éve, hogy megtért őseihez. Gazdag ember híreben állott. Lovai legjobbak voltak a vármegyében. Kocsisai híresek arról, dolmányuk sujtása többre került száz más fekete attilájánál. Multságai meg épen tul-tettek a most' már csöndesen szunyadó kuruc földesurak országjáról lakodalmain. Emlgették is az Andorok nevét a Kárpátoktól az Adriáig. Szegény atyádnak is meg kellett azt fizetnie. Hat faluja volt s mégse tellett belőle mindenre. Ha nem tellett, adtak mások. És tudod, leányom, mi az az adósság? Kicsi hölgyöl, mely sugaras tavaszi napon megindul a hegyről — lefelé.

— S ha már gördül, úgy minden pillanát, minden perc megtízszerezzi. Jaj azoknak, kik gyanútlan élnek lenni a völgyben! Az Andor-nevet is ilyen lavina fenyegette. Ekkor következett be atyád halála. De ez a halál azt a lavinát meg neu állította. A kis hölgyöl óriássá növekedett már s azóta mindegyre közeleg. Eddig öt falu van megterhelve, soron a hatodik. Oh, hát most sem érted még az estélyek célját?

E kérdést már remegő hangon tette föl Andorné. Félelken tekintett arra a néma leányra. Félt, hogy a szomorú valóság, az elmondott tények le fogják sujtani a gyöngye terepét.

Azonban csalódott.

Dóra nyugodtan hallgatta anyja szavait. Mintha nem is szomorú jövőnek lettek volna gyászos hírnökei. Őt, az irigyelt gazdag hölgyet, csak néhány hónap választja már el — a koldusbottól! S e hir annál megrendítőbb, minél váratlanabb. Szíve megremegett ugyan annak hallatára, de aztán mintha csa' szobor lett volna, arcán stoikus nyugalom honolt. Most érezte igazán, hogy Andor-sziv dobog kebledben.

SÖVEGJARTÓ vászonárúháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkezdők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ
szabott árak.

AZ APOLLÓ-SZÍNHÁZ

május 1, 2 és 3-iki
szenzációs ujdonsága

Ejti találkozás

Falusi történet 4 felvonásban.

Irtá: Dr. Janovics Jenő. Rendezte: Garas Márton.

Főszereplők: Berky Lili, Szentgyörgyi István
és Varkonyi Mihály.

említett sorrend szerint így alakulnak a jótékonyágnak ezek a tiszteletreméltó számai: 1350, 1586, 232, 70, 92, 22 és 132. De a két anyakórház is bőven gyakorolta a jótékonyágot, hiszen 720 sebesült és beteg katonának 22117 ápolási napjából 8920 ápolási nap költségei sajátjából főződte és csak a többinél használta föl a kincstár által adott szokásos megtérítést. A helyi társadalom és a lakosság által küldött élelmiszerek értéke hatalmas összeget tesz ki és így volt lehetséges, hogy a mintaszéri el-látás mellett is, bár az 1915. év kiadása 48175 K. 23 fillér volt, a kórháznak még 3032 K. 70 f. tökéje van.

A katonák ápolásában báró Trauttenberg Frigyesné, gróf Lamberg Henrikné, Kégl Anna, Simon Aranka, Steiner Ilona, Konecsny Margit, Adelaide irgalmas nővér egész odaadással és lelkesedéssel buzgókodtak, a kórház-adminisztratív teendőit pedig Fisch Izabella mintaszérien végezte. Mór község társadalmi egyébiránt nemcsak a kórházak terén fejtett ki üdvös munkásságot, hanem más tekintetben is bősséget kivette részét abból a szeretetteljes munkából, mely a háború szenvedéseit enyhíti. A habovonultak családjainak segélyezésére 3976 K. 19 fillért gyűjtött és ebből az összegből 3316 K. 95 fillért osztott ki a nélkülözők között.

A móri jótékony nőegylet elnöke dr. Szauer Györgyné és a móri izr. nőegylet elnöke, Fleischmann Gusztávné viszont házról házra jártak, hogy a kórházi sebesültek és a harctéri katonák a szeretet melegségét érezzék karácsony ünnepén. A gyűjtés eredménye 1100 K. volt.

A móri járás kórházi tehát 379 katonát láttak el 58396 ápolási napon. Megtakarított tőkéje csak a móri kórháznak van 3032 K. 70 f. összeggel, mert a többi három kórház az alapítók bőkezűségéből kapta meg mindazt, amire szüksége volt.

Folyt. köv.

Kuria döntések haszonbérleti ügyekben. Felmerült eset alkalmából a Kuria kimondotta, hogy a férj, mint haszonbérletárs hadbavonulása nem mentesítő körülmény a haszonbérlet fizetése alól, mert a felek az ingatlant alhaszonbérbeadással is hasznosíthatják volna. Ugyancsak a Kuria kimondotta, hogy a haszonbérlet társ hadbavonulása nem mentesítő körülmény a haszonbérlet fizetése alól, mert az egyetemesen kötelezett és hadba nem vonult társok az otthonmaradt családtagokkal együtt a haszonbérleti területet esetleg idegen munkaező igénybevételével képesek megmunkálni.

Székesfehérvár a kulturális fejlődés útján.

Irtá: *Fabian Gáspár.*

(Folytatás.)

Pláne, ha gyermek kellő időben, kellő szakoktatásban részesül, bizony az otthon is kipróbálja az újításokat és az öreg garda is meggy az eredmény láttán — mert bizony ez kell — az új csapásokon vigan.

Kulturális téren sokat haladott városunk. A semmiből remek s ma már országos hírű muzeumot létesítettek lelkes buzgósággal. Egy kulturpalota fedele alatt ez is, meg a még hiányzó városi könyvtár is nagyszerűen helyet foglalhatna, még talán egy városi zeneiskola is. Mindezek itt Pécssett már meglévő intézmények. (Zeneiskolánk már van. Szerk.)

Közegészségügy tekintetében városunk egy nagy lépéssel megelőzte Pécsset: van vízvezetékünk és csatornázásunk, mely utóbbi Pécssett csak terven van meg.

Mégis közegészségügyünk fellendüléséhez sok újítás van még szükségünk. Így a városi építkezési szabályrendeletet okvetlen a modern haladásnak megfelelően kell átdolgozni és pedig a közegészségügyi igényeknek szemmel tartásával. Az utstétek burkolása kérdését, melyet városi mérnöki hivatalunk kitűnő rendszerességgel fejleszt, nem szabad a napirendről levenni. A tudóvszt terjesztő sáros, poros „makadam” utaknak a város területéről el kell távolodniok.

Pormentes levegő a lakások körül, ez legyen a jelszó! Hol vagyunk még ettől! Munkásháztelepek kellene, mint itt Pécssett a Zsolnay gyár körül vannak, meg pedig kertvároszerű megoldással. De ezt a megoldást nem az építkezők kényére-kedvére kell bízni, hanem előzetes szabályozási terv alapján megállapítani. Minden valamire való város törekszik a vasuti megállóhely körül, és az innen induló utcát vonzóvá tenni, mert itt kapja az utas az első benyomást a városról, ha tovább kell a vonatra várn, itt sétál legszívesebben. E tekintetben főképp a horvát városok pl. Zágráb, bámulatos eredményeket értek el. Dunántúli városaink nemkülönbön törekszenek erre. Pl. Győr, mely városi rezidenciáját helyezte a vasuti állomásra előtt létesített parkba. Itt Pécssett nemkülönbön megoldott e hely. Itt alakult az első nagy-szabású kertvárosrész, magánvilágból, van kis temploma is. Erdekes, hogy míg ez a rész általában mocsaras hely lévén azelőtt, építkezésre alig volt alkalmas, egész-ségtelen fekvése miatt, ma a kiváló egészségi viszonyokkal dicsekvő Pécsnek, e telep a legegészségesebb helyei közé tartozik. Szívesen elgondolkoznánk, időzőnk ennél a témánál, hisz városunk vasuti

indóháza körüli városrész pompás megoldások magyát rejti magában. Ott van a Lövölde, melyet durva árkok, bokrok szakítanak el az indóháztól, holott pompás tárt kapukat kellene nyitni, — ez a legkevésbé, amit megtehetnénk — az átutazó vendégeknek.

Folyt. köv.

HIREK.

A husiparosok magasabb árakat kérnek. A husiparosok arra kéri dr. Saara Gyula polgármestert, hogy a mostani maximális árakat emelje fel. Kérelmük szerint a székesfehérvári árak magasabbak lennének a budapesti hadapesti husipari áraknál. A köz-elélmiszerbizottság szombaton délután fog a husiparosok kérelmével. Nagyon természetesen, a közönség eiképeve hallja ezen kérelmet, s szeretné hallani azokat az indokokat, amelyek a husiparosok ezen óhaját igazolják.

Élelmiszerelődugás és árdrágitás. Ság Lajos rendőrfőkapitányhoz naponként tömegével érkeznek a panaszok, amelyek szerint egyes élelmiszerkereskedők az életfenntartáshoz szükséges cikkeket nem szolgálják ki a közönségnek. A panaszok szerint pedig nem hiányzanak ezek a cikkek. Ság Lajos rendőrfőkapitány figyelmetzt mindenkit, hogy az élelmiszerelődugás a legnagyobb kellemetlenségekkel és a legszigorúbb büntetéssel fog járn. A kivételes háborús intézkedések alapján azokat, akik élelmiszereszeket szavatartanak, nem mint kihágókat — fogják büntetni, hanem büntető rendőrségnek adják át őket s a kivételes törvények szerint két évi börtönnel és 200.000 koronájú terjedhető pénzbüntetéssel sújtják őket. Es ezen szigorú büntetést nemcsak kereskedőre merik, hanem magánosokra is, akik nagyobb mennyiségű élelmiszert szavatartanak, hogy ezáltal az árdrágitást előmozdítsák. Egyébb cikkek árdrágitására vonatkozólag is sok a panasz, amint napunkban is tegnapelőtt szavartattuk. Ság Lajos rendőrfőkapitány ez ügyben a legnagyobb készséggel áll a fogyasztók segítségére, amikézt a háború alatt ezeknek érdekeit eminenter iparkodik megvédeni.

Ehhez azonban szükséges, hogy a panaszosok konkrét esetekkel álljanak elő a feljelentésben, s akkor a rendőrfőkapitány az árdrágitók elleni rendelet alapján szigorúan fog eljárni. A mi hatóságunk nem fog belefáradni a tisztességtelen kereskedelem üldözésébe, csak a közönség legyen segítségére. A folyamatos árdrágitást jó érzésű kereskedőink is elítélik s ők is szívesen látják, hogy a konjunktúra kihaszalók megbüntetésével a hatóság úgy a fogyasztók érdekeit, mint a város kereskedelmének hírnevét megvédi. Leghelyesebb és legelőszertűbb az volna, ha kereskedőink saját hatáskörükben

indíttanának mozgalmat, hogy minden jótalan árdrágitás lehetetlenné tétessék, hogy például ne fordulhasson elő, hogy mikor az egyik kereskedő öt koronáért adja a szappant, másik pedig 7.50 koronáért és így tovább. Ezáltal a hatóságunk munkáját is megkönnyitenék, amely az ugyan-csak redukált erővel egyéb kötelességei révén nagyon túl van terhelve a munkával; s az az egészséges viszony sem romlanék, amely a város fogyasztói és kereskedő közönségét eddig összekötötte.

Kitől kaphat zövdhítelt a gazda? A Hadilermény Részvény-társaság közli: A „zöldhírel” tárgyában egyesek részéről kétségek merültek fel e tekintetben, hogy vajjon a termelő bármely erő felhatalmazott bizományszor fordulhat-e előlegek nyújtásáért, avagy csak azon bizományszor, akit a H. T. egyszersmind az illető termelő terményeinek átvételével is megbizott? Kire nézve illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján közölhetjük, hogy azok bizományszorok, akik a terményelőleg nyújtása tárgyában a H. T. által előírt kikötéseknek magukat alávetették, bármely termelőnek adhatnak előleget. A H. T. csak azon jogot tartotta fenn magának, hogy az előleg-fejében lekötött termények átvételével más bizományszor is megbizhat, mint aki az előleget adta. A termények átvételével leendő megbizás tekintetében csak annak időjén fog döntés történni.

Katonatemetés. Niki János, m. kir. 17. honv. gy. e. beli Gr-vezető, páksi lakos, a harctéri szerzett betegségé következtében elhunyt. Temetése április hó 28-án délután 2 órakor lesz a Csapat-kórház halottasházából.

Pénteken, április 28-án:

Egynapos remek műsor.
Szenzációs sláger-repriz:

A TARKA DOMINÓ

Detektívdráma 4 felvonásban.

Pali fél a Zepelinektől.

(Humoros.)

Jancsi meg a kútya, (hum.)

Kirándulás a Kanfivölgybe.

Term. tán.

Eladások fél 7 és 9 órakor.

Rendez helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok

blouzokból őríási választék. OLCSÓ ÁRAK.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a lelegegységesebb formákból. Közismert női szabóságomban készült

Radó

női divat különlegességek fizlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

— Kárpáti nap a felsőbb leányiskolában. Székesfehérvár sz. kir. város felsőbb leányiskolája április 29 és 30-án tartja a kárpáti napot a cisztercita főgimnázium dísztermében az elpusztult felvidéki felszolgáltatásáért. A széknek ígérkező ünnepély műsora a következő lesz: Szózat, Egressytől; három hangon előadja az ifjúsági énekkar. Prolog: Kárpátok, Zayzon Bélától; szavalja Sági Erzsébet. Lengyel himnusz; három hangon előadja az ifjúsági énekkar. Alkalmi beszéd; tartja Pékné Krasznopolszky Ida tanárnő. a) Himnusz az éjhez, Beechertől. b) A reményhez, Lovattától; három hangon előadja az ifjúsági énekkar. Két honvéd, Szász Károlytól; szavalja Balassa Erzsébet. Hungária leányai a hazáért. Allegorikus kép Tordai Grail Erzsébet; Az Allegorikus képen a következő leányok fognak szerepelni: Széchenyi Irma, Széchenyi Sarolta, Székely Stefánia, Knazovitzky Lujza, László Mária, Basch Rózsa, Mihalka Etel. Schlamadinger Katalin, Tattay Erzsébet, Frisch Erzsébet, Szeib Mária, Simon Sarolta, Láncoz Gizella, Széchenyi Márta, Wertheim Klára, Latz Erzsébet, Zulawsky Erzsébet, Ribánszky Adrién, Simon Zsuzsa, Klein Ella, Halász Erzsébet, Ketskés Ilona, Huszár Ilona, Márton Klára, Heckenast Nóra, Ehrlich Katinka, Schlegel Marianna, Kégl-Adél, Komor Ilona, Molnár Borbála, Kerdl Ilona, Apt Irén, Pék Boriska, Kövessy Piroksa, Szentmiklóssy Erzsébet, Fodor Margit, Bruck Rózsa, Rhuiz Irén, Hári Rózsa, Rechnitzer Ilona, Eisler Iona, Pete Gizella, Tólos Antónia, Kovács-Rózsa, Rajcs Iboylka, Deutsch Olga, Kurelec Viktor, Tannenbaum Mária, Klein Klára, Takács Rózsa, Berger Márta, Baumholczer Eleonóra, Geiszt Juliska, Domonkos Margit, Kail Ida, Lipsey Gabriella, Pollák Mária, Morvai Olga, Havtanek Karola és Csepi Erzsébet. — Belépődíj 2 K. Jegyek elővétel nélkül naponként 11—12 óra között az igazgatói irodában és este a helyszínen.

— Félúru jegy mindenkinek Budapestre. Az idén van ötvenedik évfordulója annak, hogy Zichy-Géza gróf először lépett fel jótékony célra. Azóta zongorajátékával egy milliót szerzett különböző nemes célokra. Mindazonáltal a m. kir. Operaház megakarja ünnepelni a nagy művész jubileumát és május közepén felújítja a Rákóczi-trilógiát. A felújítás iránt kétségtelenül nagy érdeklődés fog megnyilvánulni a vidéken is, s épen ezért a kereskedelmi miniszter a felutazó vidéki közönség részére félúru jegyet engedelmezett. A jegyeket előjegyezni lehet az Operaház igazgatóságánál.

— Betörés a tejsarnokba. Deák József Budai uti tejsarnokában az éjjel betörők jártak, akik az üzlet ajtaját felfeszítve hatoltak be a helyiségbe, ahonnan 330 korona értékű különféle élelmiszert loptak el. Simon Sándor büntügyi főkapitány erélyes nyomozást indított a betörő kézrekerítésére.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága közli tagjaival és a gazdaközönséggel, hogy a IV. hadikölcsönkötvényekre az eredeti feltételek mellett jegyzéseket és befizetéseket elfogad Távirdu-u. 6. sz. alatti helyiségében haviként csütörtök és szombaton d. e. fél 9-től 12-ig, vasárnapon d. e. fél 11-től fél 12-ig. — Hetibetétek váltása alapján is lehet a hadikölcsön kötvényekre előjegyezni.

— Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszor a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szüts Róbert „Magyar Korona” gyógyszer-tárában, Székesfehérvár, Városházter.

Az Apolló mozgószínház hírei.

A tarka dominó című 4 felvonásos detektívdráma már egy ízben nagy tetszést aratott az Apolló színház vásznán s ez indította az Apollót arra, hogy repriznek újra műsorára vegye. „A tarka Dominó” nagyon érdekes cselekménye, a közreműködő szereplők kitűnő játéka mindvégig lebilincseli a közönség figyelmét. A dráma a legjavából való a hasonló zsánerű daraboknak. A műsort néhány pompás, vidám tárgyú film egészíti ki. Szombaton és vasárnap „Az elektromos ember” című fantasztikus történet kerül bemutatásra.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Doktor Imhoff. Kevés olyan irodalmi film van, mint a Doktor Imhoff. Lotte Neumann, ez a bájos színésznő önmagát mulja felül ebben a szenzációs darabban, mely 6 felvonásan keresztül az anya szívének és odaadásának olyan jeleneteit, az életből merített eseményeit tárja elénk, hogy szinte bémuljuk e nagy tehetségnek a legapróbb részletekre is kiterjedő művészi játékát. A fájdalom boldogtalanság, öröm és megnyugvást érzéklileg kifejezti Lotte Neumannal jobban senki sem tudja. Haus Land e világhírű regényének filmre vezetése a szezon legnagyobb mozi eseménye. Legelőkelőbb fő-

városi színházak táblás közönségei heteken át gyönyörködtek a Doktor Imhoff előadásán és már számos színház reprizre vette azt. A fővárosi lapok a legnagyobb elismerés hangján szoltak és Tilm szépségeiről. Hausland Doktor Imhoff regénye magyar nyelven „Annine házassága” címen jelent meg annak idején általános feltűnést keltett. Az a vélemény alakult ki róla, hogy az életet több realitással és művészettel filmre vetni nem lehet. E hat felvonásos darabban Lotte Neumann mellett Eriz Kaiser Titz játéka emelkedik ki különösen. Az Uránia ezt a remekművet pénteken és szombaton hozza műsorára és pedig pénteken 2 előadás fél 7 és 9 órakor, szombaton 3 előadás 5, 7 és 9 órakor.

Székesfehérvár szab. kir. központi választmányától.

Hirdetmény.

Az 1913. évi XIV. t. c. 57. §-ának rendelkezéséhez képest értesítjük a város közönségét, hogy a központi választmány az 1917. évi országgyűlési képviselő választók névjegyzékét összeállította.

Ezen jegyzéket a hivatkozott törvényszakasz és a m. kir. belügyminiszter 91001. a. — 1916. sz. rendelete értelmében

1916. május hó 16 től bezárólag 1916. június hó 14-ig

Farkas Sándor tb. városi főjegyző hivatalában közszemlére kitésszük, anél bárki megtekintheti és ellene 1916. május 16-tól

bezárólag ugyan e hó 30. napjáig írásbeli észrevételeket nyújthat be a közigazgatási hivatalba.

A központi választmány a benyújtott felszólalások és észrevételek felett legkésőbb bezárólag 1916. július hó 31. napjáig határoz, az erre vonatkozó határozatait pedig 1916. augusztus hó 1-ső napjától augusztus hó 15. napjáig bezárólag közszemlére teszi ki, illetőleg kézbesíti.

E határozatok ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt, illetőleg 1916. augusztus 5. napjától ugyanezen hónap 20. napjáig intézhető panasz a közigazgatási bírósághoz, mely a panaszokat a választmány 1916. évi szeptember hó 1-ső napjáig a közigazgatási bírósághoz felterjeszti.

Az, akire nézve a panasz benyújtására engedett határidő 1916. évi szeptember 1. után jár le, legkésőbb 1916. október hó 15. napjáig elhet jogával, a hivatalból való törlés pedig 1916. évi október hó 15. napjáig és az ellen intézhető panasz benyújtásának határideje 1916. november hó 15. napjáig terjed.

A közigazgatási bíróság a panaszokat 1916. évi december hó 1-ső napjáig intézi el és a választmány a végleges névjegyzéket 1916. évi december hó 31. napjáig rendeltetési helyére juttatja.

— Székesfehérvár, 1016. ápr. 26.

Dr. Saára Gyula, polgármester.

— Vegyük, olvassuk és terjesztjük a Magyar Kultura kiadásában megjelenő kitűnő apoloiai füzeteket, melyek 20 filléres árban Horváthné és Rónáiné papirkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök örömeink. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az Isten léte. — Világrend és Isten. — Az élet eredete és az Isten.

— Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultura az elsőik között foglal helyet. Haverként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

— A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tulajdonát képező Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház szarabon kézből eladó. Tudakozni lehet a Hitelszövet pénztári helyiségében Távirdu-utca 6. sz. alatt hetenkint csütörtökön és szombaton d. e. 9—12-ig, vagy dr. Klauz György kanonoknál az intézet elnökénél Szent István-utca 12. sz. alatt.

APRÓHIRDETÉSEK.

Keresek egy intelligensebb nőt, középkorú házikasszonyt, Vörösmarty-tér 5. földszint jobbra.

Halál esett miatt azonnal eladó egy használt hálószoba berendezés, gyermekágy konyhabutorzat, mosógép, férfiruha, cipők, csizmák, orcsipetők, fényképezőgép és egyéb apróság. Cim a kiadóhivatalban.

Gyerekkocsik legelőkelőbből a legfinomabb Gerendai Gyula vászon, féhernémű, gyermek-kelengye üzletben kaphatók, Székesfehérvár, Kosuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Uránia színház.

Pénteken, Szombaton,
április hó 28-án: április hó 29-én:

filmszenzáció

DR. IMHOFF

NEUMANN LOTTE
főszereplésével.

HANS LAUD világhírű regénye 6 felv.

A szezon legérdekfeszítőbb slagere a Bpesti elsőrangú kassadarabja.

Előadások: Pénteken fél 7 és 9 órakor.
Szombaton 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak: Páholy 4 személyre 5 korona. Erkély (főntartott ülés) 90 fillér. I. hely 70 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fillér. — Diák- és katonajegy (a III-ik helyre) 20 fillér. Jegyek Ullmann Imre dohánytözsdejében előre válthatók.